

स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय
पुरस्कार सन २०२३ जाहीर करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : रावापु-२०२४/प्र.क्र.७५/भाषा-३,
नवीन प्रशासकीय भवन, ८ वा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: ०७/०२/२०२५

वाचा :-

- १) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.रावापु-१०१२/प्र.क्र.१०४/२०१२/भाषा-३,दि. १०.०९.२०१२.
- २) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.रावापु-१०१४/प्र.क्र.२३/२०१४/भाषा-३,दि.१०.०९.२०१४.
- ३) मराठी भाषा विभाग, शासन निर्णय क्र. रावापु-१०१४/प्र.क्र.१२०/२०१४/भाषा-३,दि.०२.०२.२०१६.
- ४) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ तथा स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार स्पर्धा पुस्तक परिक्षण समिती यांचे क्र.सासंम/प्रकाशने/ प्र.क्र.४३४/२०२४/१७८३, दि.०४.०६.२०२४ चे पत्र.
- ५) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ तथा स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार स्पर्धा पुस्तक परिक्षण समिती यांचे क्र.सासंम/प्रकाशने/ प्र.क्र.४३४/२०२४/२८५७, दि.१५.१०.२०२४ चे पत्र.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र शासनाकडून मराठी भाषेतील उत्कृष्ट मराठी वाङ्मय निर्मितीस स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार देण्याची योजना कार्यान्वित आहे. या योजनेअंतर्गत राज्यातील व राज्याबाहेरील ज्या लेखकांनी मराठी भाषेत वाङ्मय निर्मिती केली आहे अशा लेखकांकडून विविध वाङ्मय प्रकारातील पुस्तके स्वीकारण्यात येतात. सन २०२३ च्या पुरस्कार स्पर्धेसाठी प्राप्त झालेल्या प्रवेशिकांच्या अनुषंगाने दि.१० सप्टेंबर, २०१२ व दि.२ फेब्रुवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार-२०२३ जाहीर करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

सन २०२३ या वर्षात स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार प्रदान करण्यासाठी गठीत करण्यात आलेल्या परीक्षण समितीच्या निकालपत्रानुसार सदर ३५ पैकी ३२ पुरस्कारासाठी पात्र ठरविण्यात आलेल्या लेखक / साहित्यिकांची नावे अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ तथा स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार स्पर्धा पुस्तक परिक्षण समिती यांच्या संदर्भाधीन क्र.५ येथिल दिनांक १५.१०.२०२४ च्या पत्रानुसार प्राप्त झाली आहेत.

त्यानुसार परिच्छेद-२ मध्ये नमूद परिशिष्ट-अ मधील विवरणपत्रातील यादीप्रमाणे सदर पुरस्कारासाठी पात्र ठरलेल्या लेखक/साहित्यिकांना, संदर्भाधीन दिनांक १० सप्टेंबर, २०१२ व दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार संबंधित पुरस्कार प्रदान करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधीन शासन निर्णय दि. ०२.०२.२०१६ नुसार खालील वर्गवारीत पुरस्कार देण्यात येतात.

अ.क्र.	वाङ्मय पुरस्कार प्रकार	एकुण पुरस्कार	पुरस्काराची रक्कम
१.	प्रौढ वाङ्मय	२२	प्रत्येकी एक लक्ष
२.	बाल वाङ्मय	६	प्रत्येकी पन्नास हजार
३.	प्रथम प्रकाशन	६	प्रत्येकी पन्नास हजार
४.	सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार	१	एक लक्ष

पुरस्काराचे स्वरूप रोख रक्कम, स्मृती चिन्हे व प्रमाणपत्र असे आहे. सदर पुरस्काराच्या यादीमध्ये कोणत्या वाङ्मय प्रकारास कोणता पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे, त्याचे नांव, तसेच संबंधित लेखकाचे, पुस्तकाचे व प्रकाशन संस्थेचे नांव आणि पुरस्काराची रक्कम नमूद करण्यात आली असून, पात्र ठरविण्यात आलेल्या ३२ लेखक/ साहित्यिकांच्या नांवाचे विवरणपत्र खालील परिशिष्ट-अ प्रमाणे आहे.

परिशिष्ट-अ

१) वाङ्मय पुरस्कार प्रकार- प्रौढ वाङ्मय

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	प्रौढ वाङ्मय - काव्य	कवी केशवसुत पुरस्कार	१,००,०००/-	एकनाथ पाटील	अरिष्टकाळाचे भयसूचन	ललित पब्लिकेशन्स, मुंबई
२)	प्रौढ वाङ्मय - नाटक/एकांकिका	राम गणेश गडकरी पुरस्कार	१,००,०००/-	मकरंद साठे	प्रस्थान ऊर्फ एक्झिट	पॉप्युलर प्रकाशन प्रा.लि., मुंबई
३)	प्रौढ वाङ्मय - कादंबरी	हरी नारायण आपटे पुरस्कार	१,००,०००/-	आनंद विंगकर	दस्तावेज	लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
४)	प्रौढ वाङ्मय - लघुकथा	दिवाकर कृष्ण पुरस्कार	१,००,०००/-	दिलीप नाईक निंबाळकर	अंत्राळी	प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे
५)	प्रौढ वाङ्मय - ललितगद्य (ललित विज्ञानासह)	अनंत काणेकर पुरस्कार	१,००,०००/-	अंजली जोशी	गुरु विवेकी भला	मॅजेस्टिक पब्लिकेशन हाऊस, मुंबई

६)	प्रौढ वाङ्मय - विनोद	श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर पुरस्कार	१,००,०००/-	शेखर गायकवाड	प्रशासकीय योगायोग	मनोविकास प्रकाशन,पुणे
७)	प्रौढ वाङ्मय - चरित्र	न.चिं.केळकर पुरस्कार	१,००,०००/-	विवेक गोविलकर	स्टीव्हन हॉकिंग	मनोविकास प्रकाशन,पुणे
८)	प्रौढ वाङ्मय - आत्मचरित्र	लक्ष्मीबाई टिळक पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. वसंत भा.राठोड	कल्लोळ	कैलाश पब्लिकेशन्स छत्रपती संभाजीनगर
९)	प्रौढ वाङ्मय - समीक्षा/ वाङ्मयीन संशोधन/ सौंदर्यशास्त्र/ ललितकला आस्वादपर लेखन	श्री. के. क्षीरसागर पुरस्कार	१,००,०००/-	समीर चव्हाण	अखई तें जालें तुकाराम: हिंदुस्तानी परिवेशात खंड १ व २	स्वयं प्रकाशन,पुणे
१०)	प्रौढ वाङ्मय - राज्यशास्त्र/ समाजशास्त्र	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुरस्कार	१,००,०००/-	शिफारस नाही		
११)	प्रौढ वाङ्मय - इतिहास	शाहू महाराज पुरस्कार	१,००,०००/-	प्रकाश पवार	राजमाता जिजाऊ सकलजनवादी क्रांतीच्या शिल्पकार	सकाळ मीडिया प्रा.लि.,पुणे
१२)	प्रौढ वाङ्मय - भाषाशास्त्र/ व्याकरण	नरहर कुरुंदकर पुरस्कार	१,००,०००/-	उज्ज्वला जोगळेकर	मराठीतील संयुक्त तर्कसूचक अव्यये फ्रेंच सिध्दान्तांच्या प्रकाशात	लेखिकेकडून स्वतःच प्रकाशित, कर्वनगर,पुणे
१३)	प्रौढ वाङ्मय - विज्ञान व तंत्रज्ञान (संगणक व इंटरनेटसह)	महात्मा जोतीराव फुले पुरस्कार	१,००,०००/-	सुबोध जावडेकर	(दु)र्वर्तनाचा वेध	मॅजेस्टिक पब्लिशिंग हाऊस,मुंबई
१४)	प्रौढ वाङ्मय - शेती व शेतीविषयक पूरक व्यवसाय लेखनासह	वसंतराव नाईक पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. ललिता विजय बोरा	अन्नप्रक्रिया उद्योग:फळे भाज्या प्रक्रिया- तंत्रज्ञान आणि उद्योग	सकाळ मीडिया प्रा.लि.,पुणे
१५)	प्रौढ वाङ्मय - उपेक्षितांचे साहित्य (वंचित, शोषित, पिडीत, आदिवासी, कष्टकरी, अनुसूचित जाती व नव बौद्ध इत्यादी)	लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कार	१,००,०००/-	सुनीता सावरकर	ढोर-चांभार स्त्रियांच्या आंबेडकरी जाणिवांचा परीघ	ग्रंथाली,मुंबई

१६)	प्रौढ वाङ्मय - अर्थशास्त्र व अर्थशास्त्र-विषयक लेखन	सी.डी. देशमुख पुरस्कार	१,००,०००/-	शिफारस नाही		
१७)	प्रौढ वाङ्मय - तत्त्वज्ञान व मानसशास्त्र	ना.गो. नांदापूरकर पुरस्कार	१,००,०००/-	या.रा.जाधव	जीव,जगत् आणि ईश्वर	निर्मल प्रकाशन, नांदेड
१८)	प्रौढ वाङ्मय - शिक्षणशास्त्र	कर्मवीर भाऊराव पाटील पुरस्कार	१,००,०००/-	हेमंत चोपडे	शून्य-एक अनंत प्रवास	शब्दमल्हार प्रकाशन, नाशिक
१९)	प्रौढ वाङ्मय - पर्यावरण	डॉ. पंजाबराव देशमुख पुरस्कार	१,००,०००/-	माधव गाडगीळ	सह्याचला आणि मी:एक प्रेम कहाणी	राजहंस प्रकाशन प्रा.लि., पुणे
२०)	प्रौढ वाङ्मय - संपादित/ आधारित	रा.ना.चव्हाण पुरस्कार	१,००,०००/-	संपादक रविमुकुल	मराठी भावसंगीत कोश (नाट्यगीत- भावगीत- चित्रपटगीत खंड १ व २)	अनुबंध प्रकाशन,पुणे
२१)	प्रौढ वाङ्मय - अनुवादित	तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी पुरस्कार	१,००,०००/-	अनुवादक श्रीकांत अरुण पाठक	नाव नऊ कथांची कादंबरी	कलासक्त, पुणे
२२)	प्रौढ वाङ्मय - संकीर्ण (क्रीडासह)	भाई माधवराव बागल पुरस्कार	१,००,०००/-	सुप्रिया राज	काश्मिरियत	राजहंस प्रकाशन प्रा.लि.,पुणे

२) **वाङ्मय पुरस्कार प्रकार- बालवाङ्मय**

अ. क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	बालवाङ्मय - कविता	बालकवी पुरस्कार	५०,०००/-	प्रशांत असनारे	मोराच्या गावाला जाऊया	अष्टगंध प्रकाशन,ठाणे
२)	बालवाङ्मय - नाटक व एकांकिका	भा.रा. भागवत पुरस्कार	५०,०००/-	संजय शिंदे	चार बालनाट्य	अष्टगंध प्रकाशन, ठाणे
३)	बालवाङ्मय - कादंबरी	साने गुरुजी पुरस्कार	५०,०००/-	रेखा बैजल	तुमचा आमचा संजू	दिलीपराज प्रकाशन प्रा.लि.,पुणे
४)	बालवाङ्मय - कथा (छोटया गोष्टी, परीकथा, लोककथांसह)	राजा मंगळवेढेकर पुरस्कार	५०,०००/-	शरद आपटे	कोतवाल	प्रफुल्लता प्रकाशन,पुणे

५)	बालवाङ्मय - सर्वसामान्य ज्ञान (छंद व शास्त्रे)	यदुनाथ थत्ते पुरस्कार	५०,०००/-	डॉ. प्रमोद बेजकर	शरीराचे विलक्षण विज्ञान	दिलीपराज प्रकाशन प्रा.लि.,पुणे
६)	बालवाङ्मय - संकीर्ण	ना.धो. ताम्हणकर पुरस्कार	५०,०००/-	डॉ. आनंद नाडकर्णी	वादळाचे किनारे...	साधना प्रकाशन,पुणे

३. वाङ्मय पुरस्कार प्रकार- प्रथम प्रकाशन

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	प्रथम प्रकाशन - काव्य	बहिणाबाई चौधरी पुरस्कार	५०,०००/-	तान्हाजी रामदास बोन्हाडे	जळताना भुई पायतळी	काव्याग्रह प्रकाशन, वाशिम
२)	प्रथम प्रकाशन - नाटक/ एकांकिका	विजय तेंडूलकर पुरस्कार	५०,०००/-	हरीश बोढारे	छिन्नी	शब्दान्वय प्रकाशन, मुंबई
३)	प्रथम प्रकाशन - कादंबरी	श्री.ना.पेंडसे पुरस्कार	५०,०००/-	प्रदीप कोकरे	खोल खोल दुष्काळ डोळे	लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
४)	प्रथम प्रकाशन - लघुकथा	ग.ल.ढोकळ पुरस्कार	५०,०००/-	डॉ. संजीव कुलकर्णी	शास्त्रकाट्याची कसोटी	लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
५)	प्रथम प्रकाशन - ललितगद्य	ताराबाई शिंदे पुरस्कार	५०,०००/-	गणेश मनोहर कुलकर्णी	रुळानुबंध	शब्दमल्हार प्रकाशन, नाशिक
६)	प्रथम प्रकाशन - समीक्षा सौंदर्यशास्त्र	रा.भा.पाटणकर पुरस्कार	५०,०००/-	शिफारस नाही		

४) वाङ्मय पुरस्कार प्रकार - सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार	सयाजी महाराज गायकवाड पुरस्कार	१,००,०००/-	अनुवादक योगिनी मांडवगणे	आल्बेर काम्यू ला मिथ द सिसीफ	पद्मगंधा प्रकाशन,पुणे

३. यासाठी सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी तसेच सहाय्यक लेखा अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. या प्रीत्यर्थ होणारा खर्च “मागणी क्र.झेडएफ - ०२, २२०५ - कला व संस्कृती - ०० - १०२ कला व संस्कृती प्रचालन ०१ (योजनेतर योजना) (०१)(०३) - उत्तम पुस्तकांना उत्तेजन (२२०५ ३१९९) ५० इतर खर्च (योजनेतर)” या लेखाशिर्षाखाली सन २०२४-२०२५ या वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०२०७२००१०८५७३३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ऐश्वर्या गोवेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
६. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
८. प्रबंधक, लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई,
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई, नागपूर,
१०. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ लेखापरीक्षा लेखा व अनुज्ञेयता मुंबई, नागपूर,
११. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी मुंबई,
१२. सर्व मंत्रालयीन विभाग,
१३. सर्व विभागीय आयुक्त,
१४. सर्व जिल्हाधिकारी,
१५. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, १७. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, बांद्रा, मुंबई,
१६. अध्यक्ष / सचिव महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
१७. अध्यक्ष / सचिव, महाराष्ट्र राज्य विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
१८. संचालक / प्रशासकीय अधिकारी, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
१९. मराठी भाषा विभाग / सर्व कार्यासने,
२०. निवड नस्ती (भाषा-३).